

Debatt

Antipsykotika har effekt

Ulrik Fredrik Malt
 Professor emeritus i psykiatri

Lytt til saken • 3 minutter

1X

At noen kan få betydelige bivirkninger, er korrekt. Det kan håndteres hvis legen har god psykofarmakologisk kunnskap, skriver Ulrik Fredrik Malt... [Vis mer](#)

«Å la naturen gå sin gang», som Marianne Mjaaland foreslår, er faglig vanskelig å forsvare.

Publisert: 22.08.2023 19:00

Dette er et debattinnlegg. Eventuelle meninger i teksten står for skribentens regning. Hvis du ønsker å delta i debatten, kan du lese hvordan [her](#).

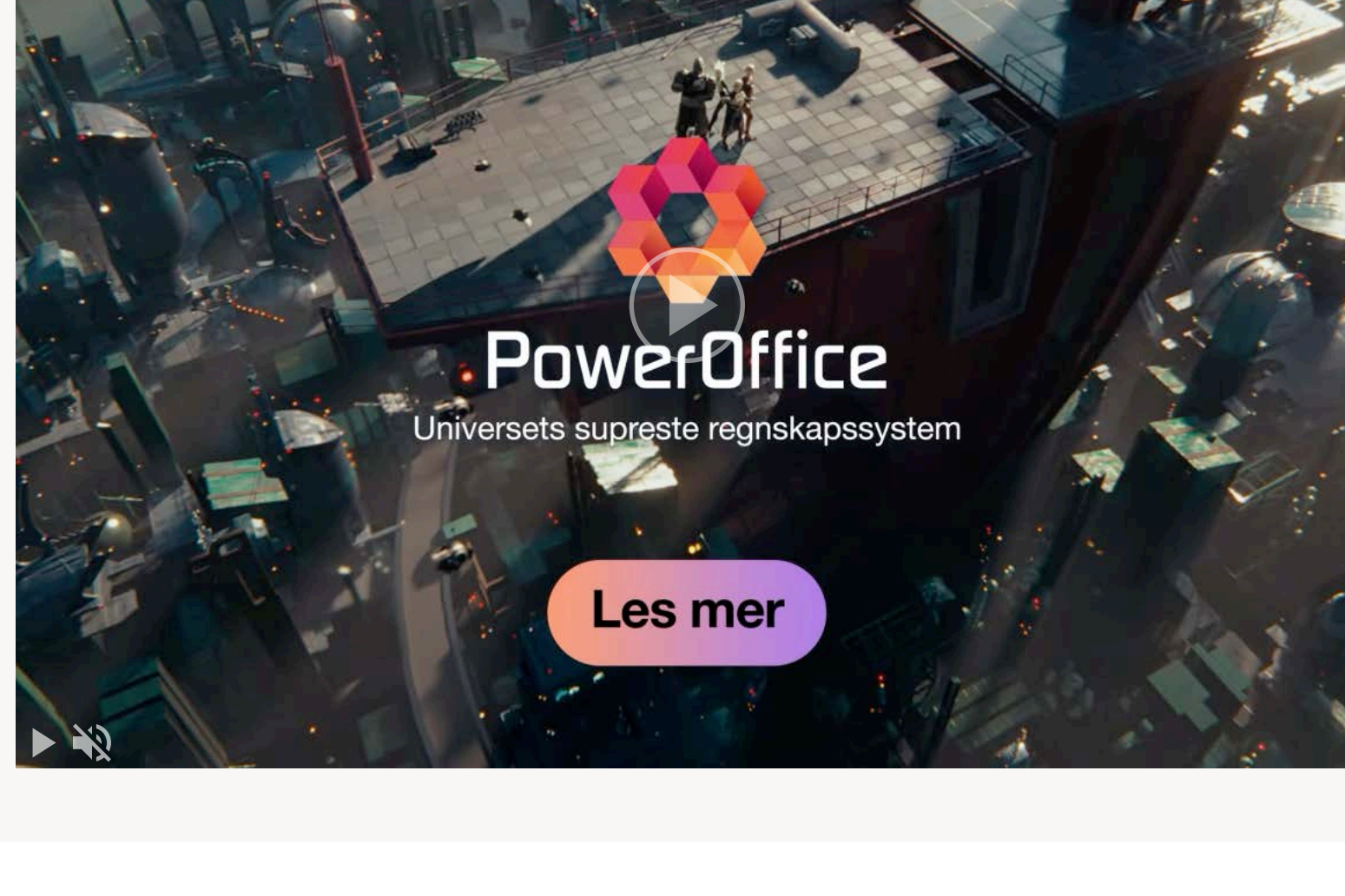
Nyhetsbrev: Se lese høre gjøre
 Få de mest interessante anmeldelsene og debattene rett i innboksen.

I Aftenposten 17. august kommer psykiater og forfatter Marianne Mjaaland med ni ulike påstander om antipsykotika og antidepressiver. Jeg vil begrense meg til å kommentere noen av de viktigste påstandene knyttet til antipsykotika.

Funksjonsforstyrrelser i hjernen

Ved alvorlige psykiske lidelser som for eksempel schizofreni er det betydelige funksjonsforstyrrelser i sentralnervesystemet. Det inkluderer endringer i konsentrasjonen av ulike signalsubstanser og endring i bindingssteder (reseptorer) for disse.

Artikkelen fortsetter under annonsen

I tillegg kommer endringer i andre organers funksjon, blant annet lungefunksjon. Ubehandlet dør personer med alvorlige psykiske lidelser tidligere enn friske.

Forskningsdesign

Det var pr. 2016 gjennomført 105 randomiserte og placebokontrollerte studier (RCT) av effekt av antipsykotika.

Det er gjennomført studier av førstegangspasienter med risikosymptomer for psykose og psykotiske pasienter, men resultatene er ikke ferdige.

Det er også gjennomført studier hvor man ser på effekten av kombinasjonsbehandlinger med antipsykotika inklusive effekt av å gi tillegg av kjemiske substanser.

Ubehandlet dør personer med alvorlige psykiske lidelser tidligere enn friske

De fleste RCT-er er av kort varighet. Kun en liten gruppe av de former for schizofreni som behandles i praksis, er inkludert.

Kun å vurdere evidens ut fra RCT gir et utilstrekkelig bilde av virkeligheten. Effekten av behandling baseres også på naturalistiske observasjonsstudier, case-control-studier, kvasiseksperimentelle studier og klinisk erfaring.

Fakta

Kilder

[Vis mer](#)

Antipsykotikas effekt

I de fleste studier av pasienter som lider av schizofreni, gis psykoterapeutisk eller familieorientert behandling i tillegg til antipsykotika. Kombinasjonen av psykologiske intervensjoner og medikasjon medfører at omkring 70 prosent har betydelig symptombedring. 30-40 prosent av disse blir tilnærmet friske.

Artikkelen fortsetter under annonsen

Antipsykotika reduserer antall voldsepisoder, både der pasienten er offer for eller utøver av aggresjon.

«Å la naturen gå sin gang», som Mjaaland foreslår, er faglig vanskelig å forsvare.

Men placebo gir også betydelig symptombedring, delvis på grunn av psykososiale intervensjoner. Men effekten er lavere enn for aktiv medikasjon.

Det forskes på å identifisere dem som kan klare seg uten antipsykotikum.

Langtidsstudier

Det europeiske legemiddelorganet, som er uavhengig av legemiddelprodusenter, angir at randomiserte studier hvor man slutter med medikasjon (seponering), er egnet for å vurdere langtids effekter.

Antall som får tilbakefall på antipsykotika ved 7-12 måneders bruk, er 24 prosent mot 61 prosent hos dem som brukte placebo.

Flere forbigående seponeringer i løpet av de første par årene gir også flere tilbakefall og medfører lengre tid for pasienten kommer seg av neste psykotiske episode. Rusbruk forverrer prognosen.

Bivirkninger

Flertallet som bruker antipsykotika, har relativt tolerable bivirkninger såfremt man velger et legemiddel som er tilpasset personens tilstand, og det doseres riktig.

Artikkelen fortsetter under annonsen

At noen kan få betydelige bivirkninger, er korrekt. Det kan håndteres hvis legen har god psykofarmakologisk kunnskap. For veiledning om nedtrapping, se [legeforeningen.no](#).

Men vi trenger legemidler som har bedre effekt og mindre bivirkninger.

[Skjul kommentarer](#)

Velkommen til Aftenpostens kommentarfelt! Vi setter pris på dine bidrag, så lenge du bruker fullt navn og holder deg til saken. Innleggene blir som regel kontrollert først etter publisering. Les mer om Aftenpostens debattregler [her](#).

Sj din mening, Gretel

[Publiser kommentar](#)

jon leknes

for 59 minutter siden (redigert)

Her avdekkes det at profesjonen har en, en reflektert person. Mjaaland.

Rapporter

0 [Svar](#)

[Tips oss](#) [Send innlegg](#)

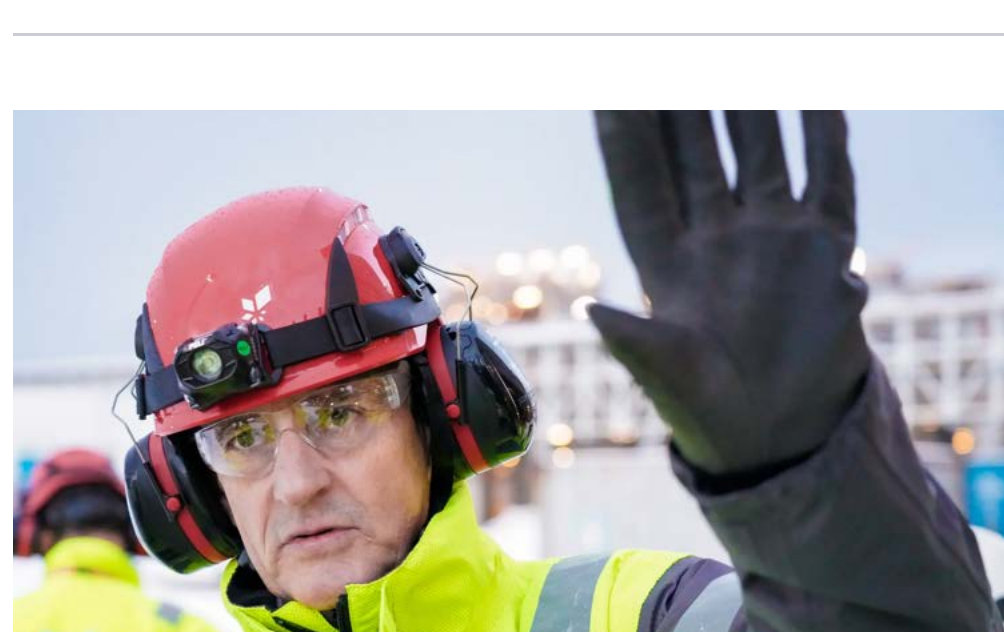
Les videre

Debatt 16. august
Er det rart psykiatriske pasienter er skeptiske til piller?

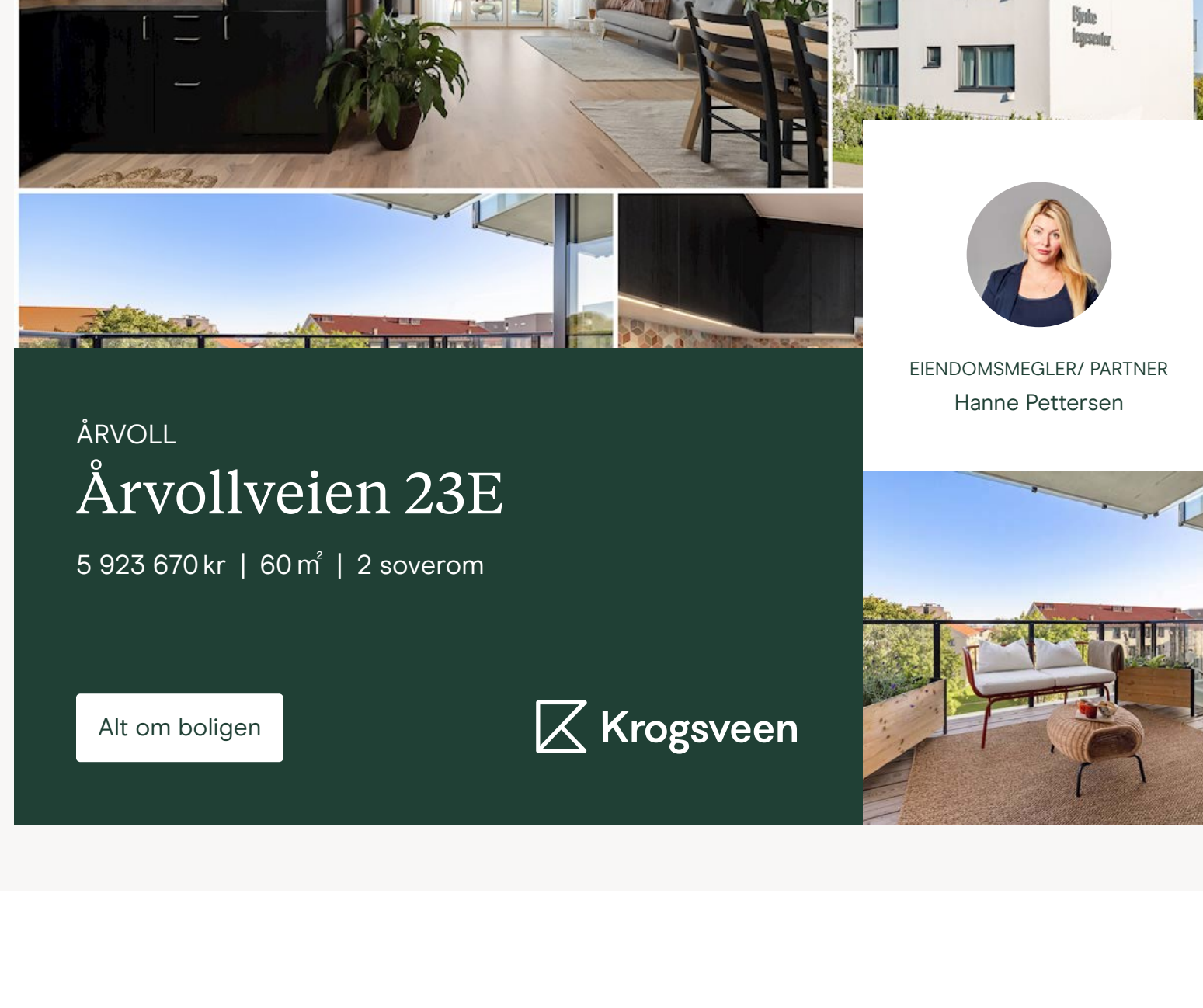
Kronikk 10. august
«Pilleskam» i psykiatrien bunner i gamle fordommer eller manglende kunnskap

Debatt 17. august
Melkøya-debatten: Norge er gått tom for enkle løsninger

Debatt 15. august
Pilleskam? La oss heller ta tak i det virkelige problemet.

Mest lest akkurat nå

- Sjakk** | dag 17:53
Mener dette sjakkbildet fra Moskva avslører alt. Nå er det fjernet.
- Kommentar** | dag 15:41
Høyre mener sykkelpolitikken er en fiasko. Det er nye toner.
- Norge** | dag 12:52
Studentene bor i designhytter og får avslag i husleien - Vi er heldige
- Oslo** | dag 16:41
Raymond Johansen aviser rødgrønn mobbing av Anne Lindboe: - Det må hun tale
- Norge** | dag 11:17
Kaller Emilie Enger Mehl inn på teppet - Nå ble jeg jaggø sjokkert igjen

[Tilbake til forsiden](#)

